

- POLITISK NOTAT

Danmarks bedste region til at indfri potentialet i den grønne omstilling

Klimaproblemerne er globale, men løsningerne er i høj grad også lokale. Regionerne kan være en vigtig brik i Danmarks grønne omstilling, og være en medspiller, som trækker i den rigtige retning til gavn for borgere og virksomheder.

Danske virksomheder er i front globalt – ikke bare når det kommer til vind, men også nye og alternative grønne og klimavenlige løsninger. Dermed er den grønne omstilling med til at skabe jobs, ligesom den har stor betydning for økonomi og konkurrencekraft.

Regionerne kan understøtte lokal vækst og jobskabelse ved at gå forrest i klimakampen med ambitiøse grønne mål, at stille klimakrav til indkøb, at fremme elektrificering af samfundet og at understøtte udviklingen af klimavenlige bioteknologiske alternativer til plastik, pesticider og animalsk protein. Økonomisk og klimamæssig ansvarlighed går hånd i hånd, da f.eks. klimavenligt byggeri kan have en lavere totalomkostning grundet de lavere løbende driftsomkostninger efter etablering.

Derfor fremlægger Dansk Erhverv her en række konkrete forslag, som kan implementeres i alle landets regioner. Dertil kommer en række succeshistorier, der giver eksempler på, hvordan handlekraftige regioner er gået aktivt ind i klimakampen og har fremmet den grønne omstilling.

Dansk Erhverv anbefaler

Regionerne skal sikre klare klimaplaner

Reel klimahandling starter med ambitiøse klimamål - og ingen mål kan nås uden en plan. Klimaplaner udgør rammen for troværdige og langsigtede rammevilkår, som virksomheder, offentlige institutioner og borgere kan indrette sig efter i deres omstilling mod CO₂-neutralitet.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- regionerne skal deltage aktivt i klimapartnerskabet *DK2020* mellem KL, Regionerne og Realdania, der har til formål at løfte klimarbejdet i alle landets kommuner til den højeste internationale standard.
- der skal sættes ambitiøse mål for, hvornår regionen skal være CO₂- eller klimaneutral - og i forlængelse heraf udarbejdes en klimaplan.
- der skal indtænkes bæredygtighed i planlægningen fra byggeri til operationer - f.eks. i valg af materialer og leverandører.

Regionen som drivkraft for den grønne omstilling

Klimaet fylder mere i borgernes bevidsthed, og det forventes derfor, at regionerne er med til at understøtte en grønnere fremtid. Samlet køber regionerne årligt ind for ca. 75 mia. kroner, og deri ligger et stort potentiale for at indfri borgernes forventninger og for at sikre lokale grønne løsninger, som kan blive internationale succeser.

Dermed kan regionale indkøb være en katalysator for grøn vækst. Det kan eksempelvis gøres ved at fokusere på den totale omkostning ved nyanlæg. Nye bioteknologiske løsninger kan reducere klimastigningen fra fødevarer i kantinerne, materialeproduktion mv., samtidig med at der skabes nye arbejdspladser for både højtuddannede, faglærte og ufaglærte.

Regionen kan ved klart at prioritere grønne hensyn i indkøb og samarbejdet med det private være med til at skubbe Danmark i retning af en grønnere fremtid.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- regionen sætter klare mål for grønne hensyn ifm. indkøb, og at man kommunikerer dem til markedet.
- man i sin indkøbsstrategi stiller mål om, at grønne krav indgår som konkurrenceparameter i halvdelen af udbud den kommende valgperiode.
- 50 pct. af udbud skal ske med totalomkostninger og funktionskrav i 2025.
- regionen indgår i nationalt samarbejde om udvikling af positivliste for klimastandarder og metoder til klimaberegninger
- man regionalt afprøver nye biotek-løsninger i de regionale udbud.

Grøn strøm og energieffektivitet drives frem regionalt

Hvis Danmark skal nå klimamålene, er fokus på grønne løsninger og energieffektivitet afgørende for at få gjort teknologien til en integreret del af hverdagen. Her spiller regionens prioriteter og indkøb en rolle i at sikre efterspørgsel på - samt udbygning af - grønne og energieffektive løsninger.

Dansk Erhverv foreslår, at:

- den regionale bilpark skal bestå af grønne biler.
- favorisere grønne transportformer på offentlige p-pladser.
- man fremmer udnyttelsen af overskudsvarme fra virksomheder i regionen.
- nyanlæg bygges energi- og ressourceeffektivt.

Handlekraft der har indfriet potentialet i den grønne omstilling

Grønnere produkter gennem aktiv indkøbspolitik

De fem regioner lavede i 2018 et fælles udbud, som for første gang indeholdt et krav om, at plastemballage skal kunne genanvendes. Alene Aarhus Universitet sendte på daværende tidspunkt ca. 300 ton plastemballage til forbrænding. Affald, som i princippet kunne have været genanvendt. Det viser, at regionerne gennem en aktiv indkøbspolitik kan bidrage til udvikling af grønnere produkter¹.

Regionen faciliterer energiomstilling på tværs af kommunegrænser

Region Hovedstaden arbejder for en bæredygtig omstilling af energisystemet på tværs af kommunegrænser og sektorer ved f.eks. at facilitere samarbejder mellem aktører i regionen. De næste fire år er planen, at man sammen vil skabe nye projekter inden for energibesparelser, smart energi og energilagring. Målene er fastsat af Region Hovedstaden samt 33 kommuner og 11 forsyningsselskaber i det fælles energiprojekt, 'Energi på Tværs'. Projektet har udarbejdet en fælles energivision og et roadmap for, hvordan omstillingen for energi nås².

Kontaktoplysninger for yderligere spørgsmål og kommentarer

Ulrich Bang

Markedschef for Klima, Energi & grønne løsninger

+45 2157 9417

UBA@DANSKERHVERV.DK

Læs mere om klima og grøn omstilling

Offentlige udbud bruger sjældent grønne hensyn som konkurrenceparameter

Dansk Erhverv har nærstuderet 62 nye udbudssager på en række forskellige områder for at undersøge, hvilke grønne krav det offentlige stiller til leverandørerne. Undersøgelsen viser, at udbuddene ofte indeholder grønne mindstekrav, men at grønne hensyn sjældent bruges som konkurrenceparameter, når opgaver tildeles. Det tyder på, at der er et stort uudnyttet potentiale for grøn innovation i det offentlige indkøb.

Link: <https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/offentlige-udbud-bruger-sjaldent-gronne-hensyn-som-konkurrenceparameter/>

Virksomhederne er klar til grønne krav i offentlige udbud

Det offentlige købte i 2018 ind for ca. 380 mia. kr. svarende til 17 pct. af det danske BNP og er således en essentiel drivkraft i den grønne omstilling. Det offentlige konkurrenceudsatte i 2018 opgaver for lige i underkanten af 110 mia. kr. i de udbud, som ligger til grund for disse opgaver, efter-spørger virksomhederne langt større hensyn til klima og miljø. Det er det helt klare budskab fra den medlemsundersøgelse, som Dansk Erhverv foretog i efteråret 2019.

Link: <https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/virksomhederne-er-klar-til-gronne-krav-i-offentlige-udbud/>

¹ Gennembrud for cirkulær økonomi: Hospitaler stiller nye krav til plast-leverandører. Region Midtjylland, januar 2018.

² Sådan arbejder vi med energiomstilling. Region Hovedstaden, 2021.